

## **ÜSTÜN ZEKÂLI ÖĞRENCİLERDE ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ BELİRTİLERİNİN TARANMASI**

**Canan Kaya ŞEKERAL\* , Oya Güngörmüş ÖZKARDEŞ\*\***

### **ÖZET**

Bu araştırmada üstün zekâlı öğrencilerde öğrenme güçlüğü belirtilerinin taranması ve bu belirtilerin normal zekâ düzeyine sahip öğrencilerinkine ile karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Çalışma, İstanbul ilinde üstün zekâlı çocuklar için farklılaştırılmış bir eğitim sunan, özel bir ilköğretim okulunda 1. sınıfa devam eden 30'u üstün, 80'i normal zekâ düzeyine sahip 110 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırma kapsamında, WISC-R zekâ testi, Thurstone Temel Kabiliyetler Testi (TKT 5-7 yaş), Öğrenme Güçlüğü Belirti Tarama Listesi ve demografik bilgi formu kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarında öğretmenler hem üstün hem de normal zekâlı öğrencilerde en yaygın olarak hareketlilik ve dikkat becerileri alanında sorun olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenme güçlüğü belirtisi alanlarının alt boyutlarından yalnızca görsel algı, işitsel algı, aritmetik becerisi, yönelim becerisi, sıraya koyma becerisi ve sözel ifade becerisi puanlarının zekâ değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Üstün zekâlı çocuklarda WISC-R testi sözel ve performans puanları arasındaki farkın öğrenme güçlüğü belirleyiciliğinin yüksek olmadığı görülmüştür. Sözel ve performans puanları arasında 15 puan fark olan ve olmayan öğrencilerin gösterdikleri öğrenme güçlüğü belirtileri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

**Anahtar Kelimeler:** *Üstün yetenekli öğrencilerin, öğrenme güçlüğü*

### **A SURVEY OF IDENTIFYING SYMPTOMS OF SPECIFIC LEARNING DISABILITIES OF GIFTED CHILDREN**

#### **ABSTRACT**

The purpose of this study is to identify the symptoms of learning difficulties in gifted students and compare these symptoms with of the normal IQ students.

The study was conducted among 110 students, of whom 30 is gifted and 80 has normal IQ, and they attend a private primary school in İstanbul, where differentiated education is provided.

For the purpose of study WISC-R IQ test, Thurstonescale's Primary Abilities Test, Learning difficulties symptom list and demographic data form were used.

During the study the teachers identified hyperactivity and attention disorders both among in gifted and normal IQ students as the most common problematic areas. Only visual perception, auditory perception, arithmetical ability, orientation ability, ordering ability and verbalization ability scores as the sub-symptom areas of learning difficulty had statistically significant difference in comparison with the IQ variable. The difference between verbal and performance scores of WISC-R test of the gifted students was not significant in determining learning difficulties. It is worth mentioning that there was not a significant difference between students who had under or above 15 points score difference in the verbal and performance tests.

**Key words:** *the gifted students, learning disability*

---

\* Psikolog Canan Kaya Şekeral

\*\* Doç. Dr. Oya Güngörmüş Özkardeş

## Kuramsal Çerçeve

Öğrenme yaşam boyu devam eden, sadece yeni bir beceri kazanma ya da akademik bir konuda uzmanlaşmayı değil, duygusal gelişmeyi, toplumsal etkileşimi ve kişilik gelişimini de içeren çok yönlü bir süreçtir. Bu süreçte ortaya çıkan aksaklıklar kişinin tüm yaşantısını etkileyebilmektedir. Öğrenme güçlüğü yaşayan bireyler sadece akademik alanda değil tüm yaşam alanlarında çeşitli düzeyde zorluklar yaşayabilirler (Soysal, İlden Koçkar, Erdoğan, Şenol ve Gücüyener, 2001).

Birçok insan öğrenme güçlüğü ve üstün zekâlılık kavramlarının bir arada olabileceği gerçeğini kabul etmekte zorlanır. Üstün zekâlı bireylerin öğrenme güçlüğü yaşayabileceği ya da öğrenme güçlüğü olan bireylerin üstün zekâyâ sahip olabileceği düşüncesi insanlara uzak gelmektedir. Ancak son yıllarda üstün zekâlılık ve öğrenme güçlüğü kavramının aynı bireyde bir arada bulunabilme olasılığının yaygın olabileceği gerçeği kabul görmeye başlamıştır (Brody & Mills, 1997).

Bu anlayışın oluşmasıyla birlikte konuyla ilgili birkaç kitap yazılmış, gazete ve dergilerde sayısız makale yayınlanmış ve öğrenme bozuklukları ya da üstün zekâlılık üzerine hazırlanan eğitim konferanslarında, her iki özelliğin bir arada görüldüğü durumlar hakkında sunumlar yapılmıştır. Ancak hala hem öğrenme güçlüğü olan, hem de üstün zekâlı olan bireylerin karakteristik özellikleri ve ihtiyaçları üzerine yapılan deneysel araştırmalar sınırlı sayıda ve üstün zekâlı/ öğrenme güçlüğü çeken çok az sayıda öğrenci tanılanıp, gerekli özel eğitim ve rehberlik hizmeti alabilmektedir (Brody & Mills, 1997).

Ülkemiz açısından düşünüldüğünde ise bu konuda yapılan çalışmaların çok az sayıda olması dikkat çekicidir.

Üstün zekâlı olan ve öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler, üstün zihinsel yeteneklerine bağlı olarak kendilerinden beklenen performans düzeyi ile belli bir akademik alanda sahip olduğu performans düzeyi arasında belirgin bir uyumsuzluk sergileyen çocuklar olarak tanımlanabilir (Alberta Eğitim, 2006b; Clarke 2002; McCoagh, Kehle, Bray & Siegle, 2001; akt: Krochak & Ryan, 2007).

Öğrenme güçlüğü olan üstün zekâlı çocukların çok azı tanılanabilmektedir. Tanılanmayan grup ise üç farklı biçimde karşımıza çıkmaktadır (Beckley & Dawn, 1998; Baum, 1985; akt: Brody & Mills, 1997).

1. Üstün zekâlı oldukları bilinen ancak okuldaki başarısızlıkları çoğunlukla zayıf benlik kavramı, motivasyon eksikliği ya da tembellik vb. nedenlere bağlanan öğrenciler.
2. Öğrenme güçlüğü belirlenen fakat üstün yetenekleri fark edilmeyen, geliştirilmeyen öğrenciler. Bu öğrencilerin fark edilme nedenleri üstün yeteneklerinden çok yerine getiremedikleri görevler ya da akademik alanda yaşadıkları başarısızlıklardır.

3. Yetenekleri ve güçlükleri birbirini maskeleyen, ortalama zekâya sahipmiş gibi görünen öğrenciler. Bu öğrenciler ne üstün yetenekli, ne de öğrenme güçlüğü olan öğrencilere sağlanan hizmetlerden faydalanamazlar. Üç grup içinde bu gruptaki öğrenciler çoğunluğu oluşturmaktadır.

### **Öğrenme Güçlüğü Olan Üstün Zekâlı Çocukların Özellikleri**

Öğrenme güçlüğü olan üstün zekâlı çocukların özelliklerini olumlu ve olumsuz özellikler olmak üzere iki ana gruba ayırabiliriz (Beckley, 1998; Maker ve Udall, 1985; Whitehead, 2002; Özkardeş, O.G, 2004).

***Olumlu Özellikler:*** Sanat, müzik ya da mekanik alanlardan en az birinde yetkin olma, güçlü bir hayal gücü, yüksek anlama ve konuşma kabiliyeti, geniş kelime bilgisi, üstün soyut düşünme ve problem çözme becerisi, güçlü görsel bellek, farklılıkları ve benzerlikleri kolay fark etme, bilimsel alanlarda özel yetenek, gelişmiş mizah anlayışı, okul dışı faaliyetlerde yüksek yaratıcılık, yüksek matematiksel muhakeme, parçalar arasındaki ilişkileri çabuk görebilme, genelleme yapabilme, yaratıcı ve üretici etkinliklere ilgi, tuhaf problemleri kendi kendine çözmekten büyük zevk duyma, geniş bir ilgi alanı.

### ***Olumsuz Özellikler:***

***Olası Bilişsel- Akademik Zorluklar:*** Kötü el yazısı, yavaş yazma, heceleme zorluğu, fonolojik farkındalık becerilerinde zorluk, işlem yapmada güçlük çekme, dil becerilerinde zayıflık, zamanlı görevlerde başarısızlık, kolay ezberleyememe, dikkat eksikliği, çalışmaları tamamlamada zorlanma, ardışık sözel yönergeleri izlemede güçlük.

***Olası Duygusal Belirtiler:*** Genel bir yetersizlik duygusu, düşük akademik başarı algısı, kendiyile ilgili gerçekçi olmayan çok yüksek ya da çok düşük beklenti, yeteneklerinden emin olamama, akademik görevlerde güçlü anksiyete veya başarısızlık korkusu, kendisi ya da yaptığı işle ilgili eleştirilere karşı hassas olma, olumsuz deneyimler karşısında yoğun hayal kırıklığı yaşama, düşük benlik saygısı, sosyal becerilerde yetersizlik, baş ve karın ağrısı gibi psikosomatik şikayetler, okul ödevlerinin çok kolay ya da çok aptalca olduğunu söyleyerek öğrenmedeki sorunlarını inkar etme.

***Olası davranışsal zorluklar:*** Sınıf ortamını bozucu davranışlar, aldığı görevi tamamlayamama, dağınıklık, zayıf organizasyon becerisi, düşük motivasyon,

sonuçlarını düşünmeden hareket etme, görevlerini yerine getirmemek için mazeret üretme, gergin ve agresif bir yapı, içine kapanık görüntü

### **Öğrenme Güçlüğü Olan Üstün Zekâlı Çocukların Tanılanması**

Öğrenme güçlüğü olan üstün zekâlı çocukların tanılanması pek çok nedenden dolayı güç olabilmektedir (Özkardeş, 2004). Üstün zekâlı çocuklara yönelik izlenen politikalar, üstün çocukları tanılama prosedürlerindeki eksikler ve bütçe kısıtlılığı (Pemberton, 2004) özellikle ülkemiz açısından bakıldığında tanılanmada kullanılacak test ve inceleme yöntemlerinin yetersizliği gibi pek çok etken bu çocukların tanılanmasını sınırlayıcı faktörlerdir

İki kere farklı olan bu çocukları tanılamak için tek bir yöntemden çok tanılama bataryası kullanmak daha sağlıklıdır. Tanılama sürecinde WISC-R gibi zekâ testlerinin yanı sıra ek yöntemlerin de kullanılması zorunludur. (Brody & Mills, 1997; Beckley ve Dawn,1998; McCoach & ark. 200; Özkardeş, 2004; Pemberton, 2004; Krochak & Ryan, 2007).

Önerilen tanı yöntemleri şunlardır;

1. Detaylı aile öyküsü
2. Zihinsel değerlendirme (Sıra dışı bir zekâ ve yetenek belirtisi)
3. Üstün öğrencilerin davranışsal özelliklerini belirleyen testleri kullanma
4. Başarı testleri
5. Yaratıcılık testleri
6. Beklenen ve gösterilen başarı arasındaki fark
7. Bilgi işlem süreçlerinde bozuklukların varlığı
8. Portfolyo tipi değerlendirme
9. Anababa ve öğretmen değerlendirmesi

Ülkemizde öğrenme güçlüğü olan üstün zekâlı öğrencilerin tanılanması için belirlenmiş özel bir strateji yoktur. Üstün zekâlı çocuklara eğitim veren kurumlarda öğretmen ve ebeveyn görüşleri ile öğrenciler yönlendirilmektedir. Ayrıca WISC-R testi sözel ve performans puanı arasındaki fark dikkate alınmaktadır. Ancak genel olarak maskeleyen nedeni ile üstün zekâlılığın ya da öğrenme güçlüğüne kolay tespit edilemediği gözlenmektedir.

## **Öğrenme Güçlüğü Olan Üstün Zekâlı Çocukların Eğitimi**

Bu çocukların eğitimleri için bireyselleştirilmiş eğitim, özel sınıf, genel sınıflarda uygulanabilecek telafi edici stratejiler önerilmektedir (Brody & Mills,1997; Beckley & Dawn,1998; Maker & Udall, 1985; Pemberton; 2004).

Öğrenme güçlüğü olan üstün zekâlı öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için plan yaparken, üstünlüklerinin, meraklarının ve zihinsel kapasitelerinin gelişimine odaklanmak gerekir. Öğrenme güçlükleri süreklilik gösterdiği için, telafi stratejilerini öğretmek ve kullanımını teşvik etmek önemlidir. Bu stratejiler üst düzey organizasyon becerilerini, teknoloji ve birçok iletişim alternatiflerini, öğrenmeyi öğrenme ve çalışma alışkanlıklarını kazanma eğitimini içine almalıdır. Programların amacı, öğrenme güçlüğünün, çocuğun yeteneğini ortaya çıkarmasını ve geliştirmesini engellemesine izin vermemek olmalıdır (Brody & Mills,1997, Özkardeş; 2004).

Önerilen eğitim modelleri şunlardır:

- Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları
- Öğrenme Güçlüğü Çeken Üstün Zekâlı Öğrenciler İçin Özel Sınıflar
- Mevcut hizmetleri kullanmak ve/veya uyarlamak
- Normal sınıflarda farklılaştırılmış yönergeleri kullanmak
- Öğretim stratejileri geliştirmek
- Başa çıkma stratejilerini kullanmaları konusunda cesaretlendirmek
- Güçlü yanları, ilgileri ve üstün zihinsel kapasiteleri üzerine odaklanmak
- Metakognitif becerilerini geliştirmek
- Ders çalışma becerilerini öğretmek
- Ebeveyni destek sistemi olarak kullanmak
- Okul dışında çocuk için bir yaşam alanı oluşturmak
- Rehberlik ve psikolojik danışmadan yararlanmak

### **Amaç**

Yukarıda da açıklanmaya çalışıldığı üzere üstün zekâlı çocukların öğrenme ile ilgili sorunlarının saptanması zor olabilmekte buna paralel olarak da çocuğun yaşadığı güçlükler artmaktadır. Üstün olan çocukların öğrenme süreçleri ve gösterebilecekleri olası öğrenme güçlükleri hakkında daha çok bilgilenmemiz gereklidir. Bu nedenle de bu araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır;

- Üstün ve normal zekâlı öğrencilerde öğrenme güçlüğü belirtilerinden hangileri daha yoğun olarak görülmektedir?
- Üstün ve normal zekâlı çocuklarda bu belirtilerin şiddeti açısından bir farklılık var mıdır?
- Üstün zekâlı öğrencilerin zeka puanları ve öğrenme güçlüğü belirtileri arasındaki bir ilişki var mıdır?
- WISC-R da farklı zeka profillerine sahip olan üstün zekâlı öğrenciler öğrenme güçlüğü belirtileri açısından bir farklılık göstermekte midir?
- Hem üstün zekâlı hem de normal zekâlı öğrencilerin öğrenme güçlükleri belirtileri cinsiyete bağlı olarak değişiklik göstermekte midir?

#### Sınırlılıklar

1. Araştırmanın örneklemini İstanbul ili Üsküdar ilçesine bağlı üstün zekâlı çocuklar için farklılaştırılmış eğitim veren özel bir ilköğretim okuluna devam eden öğrencilerle sınırlıdır
2. Araştırma sonuçları öğrenme güçlüğü belirtileri açısından öğretmenin verdiği yanıtlarla sınırlıdır

#### Yöntem

Araştırmadaki sorulara yanıt aramak için tarama modeli kullanılmıştır.

#### Örneklem

Araştırmanın örneklemini, İstanbul ili Üsküdar ilçesine bağlı üstün zekâlı çocuklar için farklılaştırılmış eğitim veren özel bir ilköğretim okulunda 1. sınıfa devam eden 30'u üstün, 80'i normal zekâlı 110 öğrenci oluşturmaktadır.

#### Araştırmada kullanılan ölçekler

**WISC-R Zekâ Testi:** Öğrencilerin zekâ düzeylerinin belirlenmesi amacıyla WISC-R zekâ testi uygulanmıştır. 130 ve üstü puan alan öğrenciler üstün zekâlı öğrenciler olarak tanımlanmıştır.

**Thurstone Temel Kabiliyetler Testi (TKT 5-7 yaş formu):** Takvim yaşı 5-7 (60-84 ay) yaş çocuklarının zihinsel performansını belirlemek amacıyla kullanılan ve Dil Kavramı, Ayırt Etme Hızı, Sayı Kavramı ve Yer Kavramı Testleri olmak üzere dört alt testten oluşan bir grup zeka testidir.

**Öğrenme Güçlüğü Belirti Tarama Listesi:** Öğrenme güçlüğü gösterdikleri alanları belirlemek amacıyla Ümraniye Rehberlik Araştırma Merkezi tarafından kullanılan, 17 alt kategorisi bulunan Öğrenme Güçlüğü Belirti Tarama Listesi kullanılmıştır. Tarama Listesinde öğrencinin akademik başarısı, okuma becerisi, görsel ve işitsel algısı, yazma becerisi, aritmetik becerileri, çalışma alışkanlığı, organize olma becerileri, yönelim becerileri, dokunsal algı, sıraya koyma becerisi, sözel ifade becerisi, motor becerileri, sosyal-duygusal davranışları, hareketlilik durumu, dikkat becerileri ve motivasyon durumunu belirlemeye yönelik toplam 88 soru bulunmaktadır. Her bir soru görülme sıklığına bağlı olarak “Hiçbir zaman”, “Bazen”, “Sıklıkla”, “Her zaman” şeklinde işaretlenir. İstatistiksel açıdan puanlama yapılırken ‘Hiçbir zaman’ (1 puan), ‘Bazen’ (2 puan), ‘Sıklıkla’ (3 puan), ‘Her zaman’ (4 puan) şeklinde puanlanmıştır. Her öğrencinin her bir alt alandan alacağı en fazla ve en az puan hesaplanmış buna göre Düşük, Orta ve Yüksek olmak üzere üç öğrenme güçlüğü belirti düzeyi belirlenmiştir. Yorumlarda düşük düzeyde görülen belirtiler dikkate alınmamıştır.

**Demografik Bilgi Formu ve Öğrenci Tanıma Formu:** Bazı demografik özellikleri hakkında bilgi toplamak amacıyla da araştırmacılar tarafından geliştirilmiş formlarda 20 soru bulunmaktadır.

### **Veri analizleri**

Verilerin analizinde SPSS for Windows 15 paket programı kullanılmıştır. Örneklem grubunun normal dağılım özelliği gösterip göstermediğini test etmek amacıyla Kolmogorov-Smirnov testi yapılmış ve sonuçta örneklem grubunun normal dağılım özelliği göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle istatistiksel incelemeler non-parametrik teknikler olan Sperman Sıra Faktörleri Korelasyon Katsayısı, Mann Whitney-U testi ve Kruskal Wallis-H testi teknikleri ile yapılmıştır. İstatistiki açıdan  $p < .05$ ,  $.01$  ve  $.001$  düzeyleri anlamlı olarak kabul edilmiştir.

### **Bulgular**

#### **Üstün ve Normal Zekalı Öğrencilerde görülen öğrenme güçlüğü belirtileri:**

Öğretmenler üstün zekalı öğrencilerin en çok hareketlilik ve dikkat becerisi alanlarında güçlük yaşadıklarını (Bknz. Tablo 1), normal zekalı çocukların da dikkat becerisi alanındaki sorunlarının daha fazla olduğunu; buna ek olarak diğer alanlarda üstün zekalı çocuklardan daha fazla sorun alanında sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir (Bknz. Tablo 2).

**Tablo 1. Üstün Zekalı Öğrencilerin Öğrenme Güçlüğü Belirti Alanlarının Dağılımına İlişkin f ve % Değerleri**

Öğrenme Güçlüğü Alt Boyutları	Düşük		Orta		Yüksek		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
<i>Akademik Başarı</i>	26	86,7	4	13,3	--	--	30	100
<i>Okuma Becerisi</i>	29	96,7	--	--	1	3,3	30	100
<i>Görsel Algı</i>	30	100	--	--	--	--	30	100
<i>İşitsel Algı</i>	28	93,3	2	6,7	--	--	30	100
<i>Yazma Becerisi</i>	28	93,3	2	6,7	--	--	30	100
<i>Aritmetik Becerisi</i>	27	90,0	3	10,0	--	--	30	100
<i>Çalışma Alışkanlığı</i>	26	86,7	3	10	1	3,3	30	100
<i>Organize Olma Becerisi</i>	27	90,0	3	10,0	--	--	30	100
<i>Yönelim Becerisi</i>	29	96,7	1	3,3	--	--	30	100
<i>Dokunsal Algı</i>	27	90,0	2	6,7	1	3,3	30	100
<i>Sıraya Koyma Becerisi</i>	29	96,7	1	3,3	--	--	30	100
<i>Sözel İfade Becerisi</i>	27	90,0	2	6,7	1	3,3	30	100
<i>Motor Beceri</i>	29	96,7	--	--	1	3,3	30	100
<i>Sosyal-Duygusal</i>	25	83,3	5	16,7	--	--	30	100
<i>Hareketlilik</i>	19	63,3	10	33,3	1	3,3	30	100
<i>Dikkat Becerisi</i>	21	70,0	7	23,3	2	6,7	30	100
<i>Motivasyon</i>	27	90,0	3	10,0	--	--	30	100



**Tablo 2. Normal Zekalı Öğrencilerin Öğrenme Güçlüğü Belirti Alanlarının Dağılımına İlişkin f ve % Değerleri**

Öğrenme Güçlüğü Alt Boyutları	Düşük		Orta		Yüksek		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
<i>Akademik Başarı</i>	65	81,3	15	18,8	--	--	80	100
<i>Okuma Becerisi</i>	61	76,3	18	22,5	1	1,3	80	100
<i>Görsel Algı</i>	71	88,8	9	11,2	--	--	80	100
<i>İşitsel Algı</i>	60	75,0	18	22,5	2	2,5	80	100
<i>Yazma Becerisi</i>	62	77,5	16	20,0	2	2,5	80	100
<i>Aritmetik Becerisi</i>	71	88,8	9	11,2	--	--	80	100
<i>Çalışma Alışkanlığı</i>	56	70,0	18	22,5	6	7,5	80	100
<i>Organize Olma Becerisi</i>	64	80,0	13	16,3	3	3,8	80	100
<i>Yönelim Becerisi</i>	73	91,3	7	8,8	--	--	80	100
<i>Dokunsal Algı</i>	68	85,0	11	13,8	1	1,3	80	100
<i>Sıraya Koyma Becerisi</i>	68	85,0	11	13,8	1	1,3	80	100
<i>Sözel İfade Becerisi</i>	68	85,0	10	12,5	2	2,5	80	100
<i>Motor Beceri</i>	72	90,0	7	8,8	1	1,3	80	100
<i>Sosyal-Duygusal</i>	72	90,0	8	10,0	--	--	80	100
<i>Hareketlilik</i>	60	75,0	16	20,0	4	5,0	80	100
<i>Dikkat Becerisi</i>	53	66,2	23	28,8	4	5,0	80	100
<i>Motivasyon</i>	64	80,0	16	20,0	--	--	80	100

Öğrenme güçlüğü belirtilerinin zekâ değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini anlamak üzere non-parametrik Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Öğrenme bozukluğu belirti alanlarının alt boyutlarından yalnızca görsel algı, işitsel algı, aritmetik becerisi, yönelim becerisi, sıraya koyma becerisi ve sözel ifade becerisi puanlarının zekâ değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Bu fark üstün zekâlı çocuklar lehinedir. Bir başka deyişle üstün zekâlı çocuklar görsel ve işitsel algı, aritmetik, yönelim, sıraya koyma ve sözel ifade becerisi alanlarında normal zekâlı çocuklardan daha az sorun yaşamaktadırlar (Bknz. Tablo 3).

**Tablo 3. Öğrencilerin Öğrenme Güçlüğü Belirti Alanlarının Zekâ Düzeyi Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Non-Parametrik Mann Whitney-U Testi Sonuçları**

		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>z</i>	<i>p</i>
<b>Akademik Başarı</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	49,57	1487,00	1022,00	-1,335	,182
	<i>Normal Düzey</i>	80	57,73	4618,00			
<b>Okuma Becerisi</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	47,58	1427,50	962,500	-1,719	,086
	<i>Normal Düzey</i>	80	58,47	4677,50			
<b>Görsel Algı</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	47,50	1425,00	960,000	-2,011	,044*
	<i>Normal Düzey</i>	80	58,50	4680,00			
<b>İşitsel Algı</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	41,70	1251,00	786,000	-2,986	,003*
	<i>Normal Düzey</i>	80	60,68	4854,00			
<b>Yazma Becerisi</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	51,17	1535,00	1070,00	-,899	,369
	<i>Normal Düzey</i>	80	57,13	4570,00			
<b>Aritmetik Becerileri</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	46,27	1388,00	923,000	-2,163	,031*
	<i>Normal Düzey</i>	80	58,96	4717,00			
<b>Çalışma Alışkanlığı</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	48,63	1459,00	994,000	-1,431	,152
	<i>Normal Düzey</i>	80	58,08	4646,00			
<b>Organize Olma Becerileri</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	55,53	1666,00	1199,00	-,007	,994
	<i>Normal Düzey</i>	80	55,49	4439,00			
<b>Yönelim Becerileri</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	46,23	1387,00	922,000	-2,151	,031*
	<i>Normal Düzey</i>	80	58,98	4718,00			
<b>Dokunsal Algı</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	55,07	1652,00	1187,00	-,097	,923
	<i>Normal Düzey</i>	80	55,66	4453,00			
<b>Sraya Koyma Becerisi</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	44,10	1323,00	858,000	-2,515	,012*
	<i>Normal Düzey</i>	80	59,78	4782,00			
<b>Sözel İfade Becerisi</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	44,38	1331,50	866,500	-2,351	,019*
	<i>Normal Düzey</i>	80	59,67	4773,50			
<b>Motor Becerileri</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	52,77	1583,00	1118,00	-,602	,547
	<i>Normal Düzey</i>	80	56,53	4522,00			
<b>Sosyal-Duygusal</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	54,68	1640,50	1175,50	-,167	,868
	<i>Normal Düzey</i>	80	55,81	4464,50			
<b>Hareketlilik</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	60,67	1820,00	1045,00	-1,110	,267
	<i>Normal Düzey</i>	80	53,56	4285,00			
<b>Dikkat Becerileri</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	54,23	1627,00	1162,00	-,262	,793
	<i>Normal Düzey</i>	80	55,98	4478,00			
<b>Motivasyon</b>	<i>Üst Düzey</i>	30	52,40	1572,00	1107,00	-,667	,505

	Normal Düzey	80	56,66	4533,00			
<b>Toplam</b>	Üst Düzey	30	51,65	1549,50	1084,50	-,776	,438
	Normal Düzey	80	56,94	4555,50			

### Üstün zekâlı öğrencilerin Zeka Puanları ve Öğrenme Güçlüğü Belirtileri Arasındaki İlişki:

Öğrencilerin zeka puanları ve öğrenme bozukluğu belirtileri arasında bir ilişki olup olmadığını görmek amacıyla hem Wisc-R puanları hem de TKT testinden alınan puanlarla öğrenme bozukluğu belirti listesinden alınan puanlar karşılaştırılmıştır.

Üstün zekâlı öğrencilerin WISC-R testi puanları ile öğrenme güçlüğü belirti alanları arasında da ilişki olup olmadığına bakılmış ancak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Bknz. Tablo 4).

**Tablo 4. Üstün Zekâlı Öğrencilerin WISC-R Puanları ile Öğrenme Güçlüğü Belirti Alanları Arasındaki İlişkiye Belirlemek İçin Yapılan Spearman Sıra Farkları Korelasyon Katsayısına İlişkin Sonuçlar**

		Öğrenim Güçlüğü Belirti Alanları																									
WISC-R		Okuma	Görsel	İşitsel Algı	Yazma	Beceri	Aritmetik	Beceri	Alışkanlık	Okuma	Yönelim	Beceri	Okuma	Alışkanlık	Koyma	İfade	Okuma	Beceri	Sosyal	Dişgusal	Hareketli	İlk	Dikkat	Beceri	Motivasyon	Toplam	
WISC-R	rH	1,00	,1047	-,012	,084	-,057	,168	,256	,267	,11	,157	,125	,23	,203	-	,009	,258	,285									
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Akademik	rH	1,00	,549	,479	,468	,506	,384	,296	,002	,238	,09	,712	,186	,12	-,009	,256	,278	,288	,467								
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Okuma	rH		1,00	,386	,465	,551	,236	,663	,218	,221	-	,577	,455	,19	,138	,140	,379	,397*	,585								
	N		30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Görsel	rH			1,00	,375	,226	,492	,151	,156	,180	-	,531	-,215	-	-,109	-	,206	,123	,234								
	N			30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
İşitsel	rH				1,00	,115	,634	,356	,172	,604	,05	,567	,086	,13	,084	,112	,256	,317	,423								
	N				30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Yazma	rH					1,00	,162	,518	,259	,180	,21	,497	,645	,31	,399	,442	,237	,486*	,644								
	N					30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30

Aritmetik	rH	1,00	,166	,181	,353	,13	,472	,071	,08	,061	,070	,380	,314	,314
k	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
<b>Becerisi</b>														
Çalışma	rH	1,00	,552	,283	,05	,452	,528	,31	,302	,288	,635	,638*	,744	
a	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
<b>Alacaklı</b>														
Organize Olma	rH		1,00	,200	,05	,348	,354	,24	,530	,540	,478	,618*	,720	
e Olma	N		30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
<b>Becerisi</b>														
Yönelim	rH		1,00	,09	,378	,278	,01	,200	,039	,245	,340	,366		
Becerisi	N		30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
<b>Dokunsal Algı</b>														
Dokunsal Algı	rH			1,0	,083	,285	-	,149	,203	-,019	-,060	,258		
	N			30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
<b>Sıraya Koyma</b>														
Sıraya Koyma	rH				1,00	,332	,12	,234	,257	,420	,429*	,654		
	N				30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
<b>Becerisi</b>														
Sözel İfade	rH					1,00	,39	,574	,324	,298	,385*	,580		
	N					30	30	30	30	30	30	30	30	30
<b>Becerisi</b>														
Motor Beceri	rH							1,0	,455	,147	,266	,344	,439	
	N							30	30	30	30	30	30	30
<b>Sosyal Duygulan</b>														
Sosyal Duygulan	rH								1,00	,429	,271	,504*	,650	
	N								30	30	30	30	30	30
<b>Hareketlilik</b>														
Hareketlilik	rH									1,00	,402	,367	,589	
	N									30	30	30	30	30
<b>Dikkat Becerisi</b>														
Dikkat Becerisi	rH										1,00	,488	,633	
	N										30	30	30	30
<b>Motivasyon</b>														
Motivasyon	rH											1,00	,682	
	N											30	30	30
<b>Toplam</b>														
Toplam	rH												1,00	
	N												30	30

\* p<.05 \*\* p<.01 \*\*\* p<.001

Üstün zekâlı öğrencilerin Temel Kabiliyetler Testinden aldıkları puanlarla öğrenme bozukluğu belirtileri arasında ilişki olup olmadığına da bakıldığında; Sayı kavramı testi ile yazma becerisi ve yönelim becerisi; yer kavramı testi ile organize olma becerisi ve dikkat becerisi arasında ters yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Sayı kavramı ve yer kavramı iyi gelişmiş olan çocuklarda sözü edilen öğrenme güçlüğü belirtileri daha az görülmektedir. TKT'nin diğer boyutları ile öğrenme güçlüğü belirtisi alanlarının diğer alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Bknz. Tablo).

**Tablo 5. Üstün Zekalı Öğrencilerin Temel Kabiliyet Alanları ile Öğrenme Güçlüğü Belirti Alanları Arasındaki İlişkiyi Belirlemek İçin Spearman Sıra Farkları Korelasyon Katsayısına İlişkin Sonuçlar**

Öğrenme Güçlüğü Belirti	Temel Kabiliyet Alanları				
	<i>Dil</i>	<i>Ayrıt Etm</i>	<i>Sayı</i>	<i>Yer</i>	<i>Toplam</i>
	<i>Kavra</i>	<i>e</i>	<i>Kavra</i>	<i>Kavra</i>	
<i>Akademik Başarı</i>	rh ,121 N 30	,167 30	-,135 30	,107 30	,008 30
<i>Okuma Becerisi</i>	rh ,180 N 30	-,095 30	-,225 30	,278 30	-,137 30
<i>Görsel Algı</i>	rh ,182 N 30	,150 30	,012 30	,184 30	,182 30
<i>İşitsel Algı</i>	rh ,107 N 30	,118 30	-,333 30	-,055 30	-,029 30
<i>Yazma Becerisi</i>	rh -,020 N 30	-,280 30	-,421* 30	-,085 30	-,331 30
<i>Aritmetik Becerisi</i>	rh ,123 N 30	,160 30	-,265 30	,044 30	,061 30
<i>Çalışma Alışkanlığı</i>	rh ,245 N 30	-,204 30	-,264 30	,320 30	-,126 30
<i>Organize Olma Becerisi</i>	rh ,238 N 30	-,332 30	-,111 30	- 30	,153 30
<i>Yönelim Becerisi</i>	rh ,069 N 30	-,073 30	-,506** 30	-,081 30	-,133 30
<i>Dokunsal Algı</i>	rh ,040 N 30	-,009 30	-,157 30	-,090 30	-,067 30
<i>Sıraya Koyma Becerisi</i>	rh ,095 N 30	,075 30	-,342 30	,233 30	,026 30
<i>Sözel İfade Becerisi</i>	rh ,166 N 30	-,268 30	-,309 30	,127 30	-,238 30
<i>Motor Beceri</i>	rh -,141 N 30	-,099 30	-,190 30	,031 30	-,209 30
<i>Sosyal-Duygusal</i>	rh ,181 N 30	-,098 30	,015 30	-,110 30	-,015 30
<i>Hareketlilik</i>	rh ,152	-,310	-,076	,200	,020

	N	30	30	30	30	30
<b>Dikkat</b>	rh	,071	-,232	-,182	-,376*	-,145
<b>Becerisi</b>	N	30	30	30	30	30
<b>Motivasyon</b>	rh	,149	-,099	-,288	-,144	,040
	N	30	30	30	30	30
<b>Toplam</b>	rh	,185	-,272	-,276	,341	-,075
	N	30	30	30	30	30

\* p<.05, \*\* p<.01, \*\*\* p<.001

**WISC-R da farklı zeka profillerine sahip olan Üstün Zekalı Öğrencilerin Öğrenme Güçlüğü belirtileri açısından bir farklılık gösterip göstermediklerinin Belirlenmesi**

“WISC-R Testi Sözel ve Performans” puanları arasında 15 ve üstü puan fark olan ve olmayan üstün zekâlı öğrencilerin öğrenme bozukluğu alanındaki gösterdikleri belirti alanlarında farklılık olup olmadığına bakılmıştır. “WISC-R Testi Sözel ve Performans” puanları arasında fark olan ve olmayan üstün zekâlı öğrencilerin öğrenme güçlüğü belirtileri gösterme açısından farklılıkları olmadığı saptanmıştır (Bknz. Tablo 6).

**Tablo: 6 WISC-R da farklı zeka profillerine sahip olan Üstün Zekalı Öğrencilerin Öğrenme Güçlüğü Belirti Alanlarının Farklaşım Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Non-Parametrik Mann Whitney-U Testi Sonuçları**

		N	S.O.	S.T.	U	z	P
<b>Akademik Başarı</b>	15 puan fark olmayan	15	15,87	238,00	107,00	-,273	,785
	15 puan fark olan	15	15,13	227,00			
<b>Okuma Becerisi</b>	15 puan fark olmayan	15	15,27	229,00	109,000	-,164	,870
	15 puan fark olan	15	15,73	236,00			

<b>Görsel Algı</b>	15 puan fark olmayan	15	15,10	226,50	106,500	-,384	,701
	15 puan fark olan	15	15,90	238,50			
<b>İşitsel Algı</b>	15 puan fark olmayan	15	15,40	231,00	111,000	-,080	,936
	15 puan fark olan	15	15,60	234,00			
<b>Yazma Becerisi</b>	15 puan fark olmayan	15	14,63	219,50	99,500	-,558	,577
	15 puan fark olan	15	16,37	245,50			
<b>Aritmetik Becerileri</b>	15 puan fark olmayan	15	15,43	231,50	111,500	-,059	,668
	15 puan fark olan	15	15,57	233,50			
<b>Çalışma Alışkanlığı</b>	15 puan fark olmayan	15	16,97	254,50	90,500	-,956	,339
	15 puan fark olan	15	14,03	210,50			
<b>Organize Olma Becerileri</b>	15 puan fark olmayan	15	15,80	237,00	108,000	-,191	,848
	15 puan fark olan	15	15,20	228,00			
<b>Yönelim Becerileri</b>	15 puan fark olmayan	15	16,10	241,50	103,500	-,505	,614
	15 puan fark olan	15	14,90	223,50			
<b>Dokunsal Algı</b>	15 puan fark olmayan	15	14,10	211,50	91,500	-,977	,328
	15 puan fark olan	15	16,90	253,50			
<b>Sıraya Koyma Becerisi</b>	15 puan fark olmayan	15	15,50	232,50	112,500	,000	1,000
	15 puan fark olan	15	15,50	232,50			
<b>Sözel İfade Becerisi</b>	15 puan fark olmayan	15	15,13	227,00	107,000	-,259	,796
	15 puan fark olan	15	15,87	238,00			
<b>Motor</b>	15 puan fark olmayan	15	16,77	251,50	93,500	-,892	,373

<b>Becerileri</b>	15 puan fark olan	15	14,23	213,50			
	15 puan fark olmayan	15	15,20	228,00			
<b>Sosyal- Duygusal</b>	15 puan fark olan	15	15,80	237,00	108,000	-,188	,851
	15 puan fark olmayan	15	14,13	212,00			
<b>Hareketlilik</b>	15 puan fark olan	15	16,87	253,00	92,000	-,882	,378
	15 puan fark olmayan	15	16,43	246,50			
<b>Dikkat Becerileri</b>	15 puan fark olan	15	14,57	218,50	98,500	-,597	,551
	15 puan fark olmayan	15	18,10	271,50			
<b>Motivasyon</b>	15 puan fark olan	15	12,90	193,50	73,500	-1,746	,081
	15 puan fark olmayan	15	15,70	235,50			
<b>Toplam</b>	15 puan fark olan	15	15,30	229,50	109,500	-,125	,901
	15 puan fark olmayan	15					

***Hem üstüm hem de normal zekalı öğrencilerde cinsiyet değişkenine bağlı olarak öğrenme gücüğü belirtilerinin görülməsi:***

Üstün zekalı çocukların öğrenme gücüğü belirti alanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Mann Whitney-U testi sonucunda, erkek çocukların kızlara oranla organize olma, sosyal-duygusal davranış, hareketlilik alanlarında daha fazla öğrenme gücüğü belirtisi gösterdiği bulunmuştur (Bknz Tablo 7).

Normal zekalı olan çocuklarda da yine cinsiyet değişkenine bağlı olarak öğrenme gücüğü belirtilerinde istatistiki açıdan bir takım farklılıklar bulunmuştur. Normal zekalı erkek çocuklar kızlara oranla akademik başarı, okuma becerisi, görsel algı, işitsel algı, yazma becerisi, çalışma *alışkanlığı*, *organize olma*, dokunsal algı, sıraya koyma, sözel ifade, hareketlilik, dikkat becerisi, motivasyon alanlarında daha fazla öğrenme gücüğü belirtisi göstermişlerdir (Bknz Tablo 8).



**Tablo 7: Üstün Zekalı Öğrencilerinin Öğrenme Güçlüğü Belirti Alanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Non-Parametrik Mann Whitney-U Testi Sonuçları**

		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>z</i>	<i>p</i>																																																																																																																																																				
<b><i>Akademik Başarı</i></b>	Kız	11	14,82	163,00	97,000	-,386	,700																																																																																																																																																				
	Erkek	19	15,89	302,00				<b><i>Okuma Becerisi</i></b>	Kız	11	15,55	171,00	104,000	-,024	,981	Erkek	19	15,47	294,00	<b><i>Görsel Algı</i></b>	Kız	11	15,64	172,00	103,000	-,100	,921	Erkek	19	15,42	293,00	<b><i>İşitsel Algı</i></b>	Kız	11	15,86	174,50	100,500	-,221	,825	Erkek	19	15,29	290,50	<b><i>Yazma Becerisi</i></b>	Kız	11	12,59	138,50	72,500	-1,426	,154	Erkek	19	17,18	326,50	<b><i>Aritmetik Becerileri</i></b>	Kız	11	16,77	184,50	90,500	-,862	,388	Erkek	19	14,76	280,50	<b><i>Çalışma Alışkanlığı</i></b>	Kız	11	13,59	149,50	83,500	-,947	,344	Erkek	19	16,61	315,50	<b><i>Organize Olma Becerileri</i></b>	Kız	11	9,14	100,50	34,500	-3,085	,002*	Erkek	19	19,18	364,50	<b><i>Yönelim Becerileri</i></b>	Kız	11	16,18	178,00	97,000	-,436	,663	Erkek	19	15,11	287,00	<b><i>Dokunsal Algı</i></b>	Kız	11	12,50	137,50	71,500	-1,594	,111	Erkek	19	17,24	327,50	<b><i>Sıraya Koyma Becerisi</i></b>	Kız	11	14,50	159,50	93,500	-,609	,543	Erkek	19	16,08	305,50	<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067	Erkek	19	17,47	332,00	<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09
<b><i>Okuma Becerisi</i></b>	Kız	11	15,55	171,00	104,000	-,024	,981																																																																																																																																																				
	Erkek	19	15,47	294,00				<b><i>Görsel Algı</i></b>	Kız	11	15,64	172,00	103,000	-,100	,921	Erkek	19	15,42	293,00	<b><i>İşitsel Algı</i></b>	Kız	11	15,86	174,50	100,500	-,221	,825	Erkek	19	15,29	290,50	<b><i>Yazma Becerisi</i></b>	Kız	11	12,59	138,50	72,500	-1,426	,154	Erkek	19	17,18	326,50	<b><i>Aritmetik Becerileri</i></b>	Kız	11	16,77	184,50	90,500	-,862	,388	Erkek	19	14,76	280,50	<b><i>Çalışma Alışkanlığı</i></b>	Kız	11	13,59	149,50	83,500	-,947	,344	Erkek	19	16,61	315,50	<b><i>Organize Olma Becerileri</i></b>	Kız	11	9,14	100,50	34,500	-3,085	,002*	Erkek	19	19,18	364,50	<b><i>Yönelim Becerileri</i></b>	Kız	11	16,18	178,00	97,000	-,436	,663	Erkek	19	15,11	287,00	<b><i>Dokunsal Algı</i></b>	Kız	11	12,50	137,50	71,500	-1,594	,111	Erkek	19	17,24	327,50	<b><i>Sıraya Koyma Becerisi</i></b>	Kız	11	14,50	159,50	93,500	-,609	,543	Erkek	19	16,08	305,50	<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067	Erkek	19	17,47	332,00	<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*								
<b><i>Görsel Algı</i></b>	Kız	11	15,64	172,00	103,000	-,100	,921																																																																																																																																																				
	Erkek	19	15,42	293,00				<b><i>İşitsel Algı</i></b>	Kız	11	15,86	174,50	100,500	-,221	,825	Erkek	19	15,29	290,50	<b><i>Yazma Becerisi</i></b>	Kız	11	12,59	138,50	72,500	-1,426	,154	Erkek	19	17,18	326,50	<b><i>Aritmetik Becerileri</i></b>	Kız	11	16,77	184,50	90,500	-,862	,388	Erkek	19	14,76	280,50	<b><i>Çalışma Alışkanlığı</i></b>	Kız	11	13,59	149,50	83,500	-,947	,344	Erkek	19	16,61	315,50	<b><i>Organize Olma Becerileri</i></b>	Kız	11	9,14	100,50	34,500	-3,085	,002*	Erkek	19	19,18	364,50	<b><i>Yönelim Becerileri</i></b>	Kız	11	16,18	178,00	97,000	-,436	,663	Erkek	19	15,11	287,00	<b><i>Dokunsal Algı</i></b>	Kız	11	12,50	137,50	71,500	-1,594	,111	Erkek	19	17,24	327,50	<b><i>Sıraya Koyma Becerisi</i></b>	Kız	11	14,50	159,50	93,500	-,609	,543	Erkek	19	16,08	305,50	<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067	Erkek	19	17,47	332,00	<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																				
<b><i>İşitsel Algı</i></b>	Kız	11	15,86	174,50	100,500	-,221	,825																																																																																																																																																				
	Erkek	19	15,29	290,50				<b><i>Yazma Becerisi</i></b>	Kız	11	12,59	138,50	72,500	-1,426	,154	Erkek	19	17,18	326,50	<b><i>Aritmetik Becerileri</i></b>	Kız	11	16,77	184,50	90,500	-,862	,388	Erkek	19	14,76	280,50	<b><i>Çalışma Alışkanlığı</i></b>	Kız	11	13,59	149,50	83,500	-,947	,344	Erkek	19	16,61	315,50	<b><i>Organize Olma Becerileri</i></b>	Kız	11	9,14	100,50	34,500	-3,085	,002*	Erkek	19	19,18	364,50	<b><i>Yönelim Becerileri</i></b>	Kız	11	16,18	178,00	97,000	-,436	,663	Erkek	19	15,11	287,00	<b><i>Dokunsal Algı</i></b>	Kız	11	12,50	137,50	71,500	-1,594	,111	Erkek	19	17,24	327,50	<b><i>Sıraya Koyma Becerisi</i></b>	Kız	11	14,50	159,50	93,500	-,609	,543	Erkek	19	16,08	305,50	<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067	Erkek	19	17,47	332,00	<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																																
<b><i>Yazma Becerisi</i></b>	Kız	11	12,59	138,50	72,500	-1,426	,154																																																																																																																																																				
	Erkek	19	17,18	326,50				<b><i>Aritmetik Becerileri</i></b>	Kız	11	16,77	184,50	90,500	-,862	,388	Erkek	19	14,76	280,50	<b><i>Çalışma Alışkanlığı</i></b>	Kız	11	13,59	149,50	83,500	-,947	,344	Erkek	19	16,61	315,50	<b><i>Organize Olma Becerileri</i></b>	Kız	11	9,14	100,50	34,500	-3,085	,002*	Erkek	19	19,18	364,50	<b><i>Yönelim Becerileri</i></b>	Kız	11	16,18	178,00	97,000	-,436	,663	Erkek	19	15,11	287,00	<b><i>Dokunsal Algı</i></b>	Kız	11	12,50	137,50	71,500	-1,594	,111	Erkek	19	17,24	327,50	<b><i>Sıraya Koyma Becerisi</i></b>	Kız	11	14,50	159,50	93,500	-,609	,543	Erkek	19	16,08	305,50	<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067	Erkek	19	17,47	332,00	<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																																												
<b><i>Aritmetik Becerileri</i></b>	Kız	11	16,77	184,50	90,500	-,862	,388																																																																																																																																																				
	Erkek	19	14,76	280,50				<b><i>Çalışma Alışkanlığı</i></b>	Kız	11	13,59	149,50	83,500	-,947	,344	Erkek	19	16,61	315,50	<b><i>Organize Olma Becerileri</i></b>	Kız	11	9,14	100,50	34,500	-3,085	,002*	Erkek	19	19,18	364,50	<b><i>Yönelim Becerileri</i></b>	Kız	11	16,18	178,00	97,000	-,436	,663	Erkek	19	15,11	287,00	<b><i>Dokunsal Algı</i></b>	Kız	11	12,50	137,50	71,500	-1,594	,111	Erkek	19	17,24	327,50	<b><i>Sıraya Koyma Becerisi</i></b>	Kız	11	14,50	159,50	93,500	-,609	,543	Erkek	19	16,08	305,50	<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067	Erkek	19	17,47	332,00	<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																																																								
<b><i>Çalışma Alışkanlığı</i></b>	Kız	11	13,59	149,50	83,500	-,947	,344																																																																																																																																																				
	Erkek	19	16,61	315,50				<b><i>Organize Olma Becerileri</i></b>	Kız	11	9,14	100,50	34,500	-3,085	,002*	Erkek	19	19,18	364,50	<b><i>Yönelim Becerileri</i></b>	Kız	11	16,18	178,00	97,000	-,436	,663	Erkek	19	15,11	287,00	<b><i>Dokunsal Algı</i></b>	Kız	11	12,50	137,50	71,500	-1,594	,111	Erkek	19	17,24	327,50	<b><i>Sıraya Koyma Becerisi</i></b>	Kız	11	14,50	159,50	93,500	-,609	,543	Erkek	19	16,08	305,50	<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067	Erkek	19	17,47	332,00	<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																																																																				
<b><i>Organize Olma Becerileri</i></b>	Kız	11	9,14	100,50	34,500	-3,085	,002*																																																																																																																																																				
	Erkek	19	19,18	364,50				<b><i>Yönelim Becerileri</i></b>	Kız	11	16,18	178,00	97,000	-,436	,663	Erkek	19	15,11	287,00	<b><i>Dokunsal Algı</i></b>	Kız	11	12,50	137,50	71,500	-1,594	,111	Erkek	19	17,24	327,50	<b><i>Sıraya Koyma Becerisi</i></b>	Kız	11	14,50	159,50	93,500	-,609	,543	Erkek	19	16,08	305,50	<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067	Erkek	19	17,47	332,00	<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																																																																																
<b><i>Yönelim Becerileri</i></b>	Kız	11	16,18	178,00	97,000	-,436	,663																																																																																																																																																				
	Erkek	19	15,11	287,00				<b><i>Dokunsal Algı</i></b>	Kız	11	12,50	137,50	71,500	-1,594	,111	Erkek	19	17,24	327,50	<b><i>Sıraya Koyma Becerisi</i></b>	Kız	11	14,50	159,50	93,500	-,609	,543	Erkek	19	16,08	305,50	<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067	Erkek	19	17,47	332,00	<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																																																																																												
<b><i>Dokunsal Algı</i></b>	Kız	11	12,50	137,50	71,500	-1,594	,111																																																																																																																																																				
	Erkek	19	17,24	327,50				<b><i>Sıraya Koyma Becerisi</i></b>	Kız	11	14,50	159,50	93,500	-,609	,543	Erkek	19	16,08	305,50	<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067	Erkek	19	17,47	332,00	<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																																																																																																								
<b><i>Sıraya Koyma Becerisi</i></b>	Kız	11	14,50	159,50	93,500	-,609	,543																																																																																																																																																				
	Erkek	19	16,08	305,50				<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067	Erkek	19	17,47	332,00	<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																																																																																																																				
<b><i>Sözel İfade Becerisi</i></b>	Kız	11	12,09	133,00	67,000	-1,833	,067																																																																																																																																																				
	Erkek	19	17,47	332,00				<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061	Erkek	19	17,53	333,00	<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																																																																																																																																
<b><i>Motor Becerileri</i></b>	Kız	11	12,00	132,00	66,000	-1,875	,061																																																																																																																																																				
	Erkek	19	17,53	333,00				<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																																																																																																																																												
<b><i>Sosyal-Duygusal</i></b>	Kız	11	11,09	122,00	56,000	-2,105	,035*																																																																																																																																																				

	Erkek	19	18,05	343,00			
<b>Hareketlilik</b>	Kız	11	10,50	115,50	49,500	-2,455	,014*
	Erkek	19	18,39	349,50			
<b>Dikkat Becerileri</b>	Kız	11	14,32	157,50	91,500	-,575	,565
	Erkek	19	16,18	307,50			
<b>Motivasyon</b>	Kız	11	14,68	161,50	95,500	-,418	,676
	Erkek	19	15,97	303,50			
<b>Toplam</b>	Kız	11	10,27	113,00	47,000	-2,477	,013
	Erkek	19	18,53	352,00			

**Tablo 8: Normal Zekalı Öğrencilerde Öğrenme Güçlüğü Belirti Alanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Non-Parametrik Mann Whitney-U Testi Sonuçları**

		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>z</i>	<i>p</i>
<b>Akademik Başarı</b>	Kız	37	35,09	1298,50	595,500	-2,118	,034*
	Erkek	43	45,15	1941,50			
<b>Okuma Becerisi</b>	Kız	37	34,96	1293,50	590,500	-2,105	,035*
	Erkek	43	45,27	1946,50			
<b>Görsel Algı</b>	Kız	37	33,73	1248,00	545,000	-2,875	,004*
	Erkek	43	46,33	1992,00			
<b>İşitsel Algı</b>	Kız	37	34,00	1258,00	555,000	-2,419	,016*
	Erkek	43	46,09	1982,00			
<b>Yazma Becerisi</b>	Kız	37	31,91	1180,50	477,500	-3,155	,002*
	Erkek	43	47,90	2059,50			

<b>Aritmetik Becerisi</b>	Kız	37	36,81	1362,00	659,000	-1,471	,141																																																																																																																				
	Erkek	43	43,67	1878,00				<b>Çalışma Alışkanlığı</b>	Kız	37	31,88	1179,50	476,500	-3,177	,001*	Erkek	43	47,92	2060,50	<b>Organize Olma Becerisi</b>	Kız	37	31,58	1168,50	465,500	-3,358	,001*	Erkek	43	48,17	2071,50	<b>Yönelim Becerisi</b>	Kız	37	35,82	1325,50	622,500	-1,857	,063	Erkek	43	44,52	1914,50	<b>Dokunsal Algı</b>	Kız	37	33,15	1226,50	523,500	-2,910	,004*	Erkek	43	46,83	2013,50	<b>Sıraya Koyma Becerisi</b>	Kız	37	33,00	1221,00	518,000	-2,844	,004*	Erkek	43	46,95	2019,00	<b>Sözel İfade Becerisi</b>	Kız	37	34,00	1258,00	555,000	-2,400	,016*	Erkek	43	46,09	1982,00	<b>Motor Beceri</b>	Kız	37	36,20	1339,50	636,500	-1,663	,096	Erkek	43	44,20	1900,50	<b>Sosyal-Duygusal</b>	Kız	37	36,18	1338,50	635,500	-1,570	,117	Erkek	43	44,22	1901,50	<b>Hareketlilik</b>	Kız	37	31,77	1175,50	472,500	-3,377	,001*	Erkek	43	48,01	2064,50	<b>Dikkat Becerisi</b>	Kız	37	33,92	1255,00	552,000	-2,414	,016*
<b>Çalışma Alışkanlığı</b>	Kız	37	31,88	1179,50	476,500	-3,177	,001*																																																																																																																				
	Erkek	43	47,92	2060,50				<b>Organize Olma Becerisi</b>	Kız	37	31,58	1168,50	465,500	-3,358	,001*	Erkek	43	48,17	2071,50	<b>Yönelim Becerisi</b>	Kız	37	35,82	1325,50	622,500	-1,857	,063	Erkek	43	44,52	1914,50	<b>Dokunsal Algı</b>	Kız	37	33,15	1226,50	523,500	-2,910	,004*	Erkek	43	46,83	2013,50	<b>Sıraya Koyma Becerisi</b>	Kız	37	33,00	1221,00	518,000	-2,844	,004*	Erkek	43	46,95	2019,00	<b>Sözel İfade Becerisi</b>	Kız	37	34,00	1258,00	555,000	-2,400	,016*	Erkek	43	46,09	1982,00	<b>Motor Beceri</b>	Kız	37	36,20	1339,50	636,500	-1,663	,096	Erkek	43	44,20	1900,50	<b>Sosyal-Duygusal</b>	Kız	37	36,18	1338,50	635,500	-1,570	,117	Erkek	43	44,22	1901,50	<b>Hareketlilik</b>	Kız	37	31,77	1175,50	472,500	-3,377	,001*	Erkek	43	48,01	2064,50	<b>Dikkat Becerisi</b>	Kız	37	33,92	1255,00	552,000	-2,414	,016*	Erkek	43	46,16	1985,00								
<b>Organize Olma Becerisi</b>	Kız	37	31,58	1168,50	465,500	-3,358	,001*																																																																																																																				
	Erkek	43	48,17	2071,50				<b>Yönelim Becerisi</b>	Kız	37	35,82	1325,50	622,500	-1,857	,063	Erkek	43	44,52	1914,50	<b>Dokunsal Algı</b>	Kız	37	33,15	1226,50	523,500	-2,910	,004*	Erkek	43	46,83	2013,50	<b>Sıraya Koyma Becerisi</b>	Kız	37	33,00	1221,00	518,000	-2,844	,004*	Erkek	43	46,95	2019,00	<b>Sözel İfade Becerisi</b>	Kız	37	34,00	1258,00	555,000	-2,400	,016*	Erkek	43	46,09	1982,00	<b>Motor Beceri</b>	Kız	37	36,20	1339,50	636,500	-1,663	,096	Erkek	43	44,20	1900,50	<b>Sosyal-Duygusal</b>	Kız	37	36,18	1338,50	635,500	-1,570	,117	Erkek	43	44,22	1901,50	<b>Hareketlilik</b>	Kız	37	31,77	1175,50	472,500	-3,377	,001*	Erkek	43	48,01	2064,50	<b>Dikkat Becerisi</b>	Kız	37	33,92	1255,00	552,000	-2,414	,016*	Erkek	43	46,16	1985,00																				
<b>Yönelim Becerisi</b>	Kız	37	35,82	1325,50	622,500	-1,857	,063																																																																																																																				
	Erkek	43	44,52	1914,50				<b>Dokunsal Algı</b>	Kız	37	33,15	1226,50	523,500	-2,910	,004*	Erkek	43	46,83	2013,50	<b>Sıraya Koyma Becerisi</b>	Kız	37	33,00	1221,00	518,000	-2,844	,004*	Erkek	43	46,95	2019,00	<b>Sözel İfade Becerisi</b>	Kız	37	34,00	1258,00	555,000	-2,400	,016*	Erkek	43	46,09	1982,00	<b>Motor Beceri</b>	Kız	37	36,20	1339,50	636,500	-1,663	,096	Erkek	43	44,20	1900,50	<b>Sosyal-Duygusal</b>	Kız	37	36,18	1338,50	635,500	-1,570	,117	Erkek	43	44,22	1901,50	<b>Hareketlilik</b>	Kız	37	31,77	1175,50	472,500	-3,377	,001*	Erkek	43	48,01	2064,50	<b>Dikkat Becerisi</b>	Kız	37	33,92	1255,00	552,000	-2,414	,016*	Erkek	43	46,16	1985,00																																
<b>Dokunsal Algı</b>	Kız	37	33,15	1226,50	523,500	-2,910	,004*																																																																																																																				
	Erkek	43	46,83	2013,50				<b>Sıraya Koyma Becerisi</b>	Kız	37	33,00	1221,00	518,000	-2,844	,004*	Erkek	43	46,95	2019,00	<b>Sözel İfade Becerisi</b>	Kız	37	34,00	1258,00	555,000	-2,400	,016*	Erkek	43	46,09	1982,00	<b>Motor Beceri</b>	Kız	37	36,20	1339,50	636,500	-1,663	,096	Erkek	43	44,20	1900,50	<b>Sosyal-Duygusal</b>	Kız	37	36,18	1338,50	635,500	-1,570	,117	Erkek	43	44,22	1901,50	<b>Hareketlilik</b>	Kız	37	31,77	1175,50	472,500	-3,377	,001*	Erkek	43	48,01	2064,50	<b>Dikkat Becerisi</b>	Kız	37	33,92	1255,00	552,000	-2,414	,016*	Erkek	43	46,16	1985,00																																												
<b>Sıraya Koyma Becerisi</b>	Kız	37	33,00	1221,00	518,000	-2,844	,004*																																																																																																																				
	Erkek	43	46,95	2019,00				<b>Sözel İfade Becerisi</b>	Kız	37	34,00	1258,00	555,000	-2,400	,016*	Erkek	43	46,09	1982,00	<b>Motor Beceri</b>	Kız	37	36,20	1339,50	636,500	-1,663	,096	Erkek	43	44,20	1900,50	<b>Sosyal-Duygusal</b>	Kız	37	36,18	1338,50	635,500	-1,570	,117	Erkek	43	44,22	1901,50	<b>Hareketlilik</b>	Kız	37	31,77	1175,50	472,500	-3,377	,001*	Erkek	43	48,01	2064,50	<b>Dikkat Becerisi</b>	Kız	37	33,92	1255,00	552,000	-2,414	,016*	Erkek	43	46,16	1985,00																																																								
<b>Sözel İfade Becerisi</b>	Kız	37	34,00	1258,00	555,000	-2,400	,016*																																																																																																																				
	Erkek	43	46,09	1982,00				<b>Motor Beceri</b>	Kız	37	36,20	1339,50	636,500	-1,663	,096	Erkek	43	44,20	1900,50	<b>Sosyal-Duygusal</b>	Kız	37	36,18	1338,50	635,500	-1,570	,117	Erkek	43	44,22	1901,50	<b>Hareketlilik</b>	Kız	37	31,77	1175,50	472,500	-3,377	,001*	Erkek	43	48,01	2064,50	<b>Dikkat Becerisi</b>	Kız	37	33,92	1255,00	552,000	-2,414	,016*	Erkek	43	46,16	1985,00																																																																				
<b>Motor Beceri</b>	Kız	37	36,20	1339,50	636,500	-1,663	,096																																																																																																																				
	Erkek	43	44,20	1900,50				<b>Sosyal-Duygusal</b>	Kız	37	36,18	1338,50	635,500	-1,570	,117	Erkek	43	44,22	1901,50	<b>Hareketlilik</b>	Kız	37	31,77	1175,50	472,500	-3,377	,001*	Erkek	43	48,01	2064,50	<b>Dikkat Becerisi</b>	Kız	37	33,92	1255,00	552,000	-2,414	,016*	Erkek	43	46,16	1985,00																																																																																
<b>Sosyal-Duygusal</b>	Kız	37	36,18	1338,50	635,500	-1,570	,117																																																																																																																				
	Erkek	43	44,22	1901,50				<b>Hareketlilik</b>	Kız	37	31,77	1175,50	472,500	-3,377	,001*	Erkek	43	48,01	2064,50	<b>Dikkat Becerisi</b>	Kız	37	33,92	1255,00	552,000	-2,414	,016*	Erkek	43	46,16	1985,00																																																																																												
<b>Hareketlilik</b>	Kız	37	31,77	1175,50	472,500	-3,377	,001*																																																																																																																				
	Erkek	43	48,01	2064,50				<b>Dikkat Becerisi</b>	Kız	37	33,92	1255,00	552,000	-2,414	,016*	Erkek	43	46,16	1985,00																																																																																																								
<b>Dikkat Becerisi</b>	Kız	37	33,92	1255,00	552,000	-2,414	,016*																																																																																																																				
	Erkek	43	46,16	1985,00																																																																																																																							

<b>Motivasyon</b>	Kız	37	32,96	1219,50	516,500	-2,867	,004*
	Erkek	43	46,99	2020,50			
<b>Toplam</b>	Kız	37	32,64	1207,50	504,500	-2,812	,005*
	Erkek	43	47,27	2032,50			

### Yorum ve Tartışma

Bu çalışmanın sonucunda öğretmenler tarafından üstün zekâlı olan çocukların öğrenme güçlüğü belirtilerinden en çok hareketlilik ve dikkat becerisi alanında orta ve yüksek şiddette sorun yaşadığı belirtilmiştir. Hareketlilik ve dikkat alanında sorunların daha çok görülmesinin nedeni aklımıza iki olasılığı getirmektedir. Birincisi üstün olan çocukların akranlarından daha kolay ve çabuk öğrenmeleri bazı akademik kavramların tekrarlanmasının onların sıkılmasını daha kolaylaştırabileceği gerçeğidir. İkincisi ise bu hareketliliğin dikkat eksikliği ve hiperaktivite sorununun bir ön habercisi olabileceğidir. Daha ayrıntılı inceleme ve gözlemlerin yapılması bize bu alanda daha fazla bilgi verecektir.

Araştırmanın ikinci sorusu üstün ve normal zekâlı çocuklarda bu belirtilerin şiddeti açısından bir farklılık olup olmadığıdır. Çalışmamızda üstün zekâlı olan çocukların normal zekâlı olan akranlarından daha az şiddette öğrenme güçlüğü belirtisi gösterdikleri bulunmuştur. Bu sonuç literatür bilgisi ((Beckley & Dawn, 1998; Baum, 1985; akt: Brody & Mills, 1997) ile örtüşmektedir. İki grup arasındaki farkın özellikle görsel ve işitsel algı, aritmetik, yönelim, sıraya koyma ve sözel ifade becerisi alanlarında olduğu bulunmuştur.

Araştırmanın üçüncü sorusu üstün zekâlı öğrencilerin zeka puanları ve öğrenme güçlüğü belirtileri arasında bir ilişki olup olmadığıdır. Bunu değerlendirebilmek için hem WISC-R hem de TKT testinin sonuçlarına bakılmıştır. Sonuçta Wisc-R puanları ve öğrenme güçlüğü belirtileri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamış ancak TKT'nin sayı kavramı testi ile yazma ve yönelim becerilerinde; yer kavramı testi ile organize olma becerisi ve dikkat becerisi arasında ters yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Bu bulguları yorumlayabilmek için daha geniş gruplarla benzer çalışmaların yapılmasının anlamlı olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın dördüncü sorusu ise WISC-R da farklı zeka profillerine sahip olan üstün zekâlı öğrencilerin öğrenme güçlüğü belirtileri açısından bir farklılık gösterip

göstermediği idi. Bu çalışmada sözel ve performans puanlarında 15 ve üstü fark olan üstün öğrencilerin öğrenme güçlüğü belirtilerine sahip olma açısından bir fark bulunmamıştır. Bazı kaynaklarda öğrenme güçlüğü olan çocukların sözel ve performans zekâ bölümleri arasında beklenmedik farklar olduğu (Rourke, 1982, akt. Soysal ve ark., 2001) görüşü var olmakla birlikte; bazı araştırmalarda da böyle bir eğilim olduğu, ancak grup varyasyonlarının büyük olduğu ve sözel performans farklılıklarının, çok güvenilir bir ayırt edici olmadığı belirtilmektedir (D' Angiulli & Siegel, 2003; Saklofske, Schmidt & Yackulic, 1984; akt. Demir, 2005). Araştırmada elde edilen bulgu, bu görüşü desteklemektedir.

Ayrıca ülkemizde üstünlerdeki özel öğrenme güçlüğü belirtilerinin araştırılmasına yönelik yapılan araştırmalar da da benzer sonuçlar elde edilmiştir (Leana & Özkardeş; 2007; Özkardeş & Leana; 2009; Özkardeş, O. & Özkardeş, A. & Tekcan, N. ;2008).

Bu çalışma Özel öğrenme güçlüğü tanısı almamış çocuklarla yapılmış olmakla birlikte yine de çalışma bulgularından hareketle özel öğrenme güçlüğü olma riski taşıyan çocuklarda yalnızca WISC-R puanlarındaki büyük farklılıklara göre karar verilmemesi gerektiği gerçeğini vurgulamanın yararlı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca aynı çalışmanın normal zekalı olan çocuk grubunda da yapılması ve bu açıdan sonuçlarda bir paralellik görülüp görülmediğinin saptanmasının da sonuçların yorumlanmasın ışık tutacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın son sorusu ise hem üstün zekalı hem de normal zekalı öğrencilerin öğrenme güçlükleri belirtilerinin cinsiyete bağlı olarak değişiklik gösterip göstermeyeceğiydi. Burada iki bulgu dikkati çekmektedir. Hem üstün hem de normal zekalı öğrenci gruplarında erkek çocuklar öğrenme güçlüğü belirtileri gösterme açısından kızlardan daha riskli gruptadırlar. Bunun yanında normal zekalı gruptaki erkekler daha fazla alanda kızlara oranla öğrenme güçlüğü belirtisi göstermektedirler. Bu sonuçlar Türk popülasyonu ile yapılmış bir araştırma (Demir; 2005) bulgusu ile paralellik göstermektedir.

Çalışmanın sonuçları özellikle üstün zekâlı çocukların öğrenme güçlüğüünün tanılanması açısından çoklu değerlendirmeler yapılmasının gerekliliğini ortaya koymuştur. Ayrıca üstün ve normal zekalı öğrencilerle karşılaştırmalı çalışmaların yapılmasının ve bu alandaki çalışmaların sayıca artmasının var olan bulguları daha iyi yorumlamamıza yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Türkiye'de üstün zekâlı öğrencilere yönelik çalışmalar az, üstün olan ve özel öğrenme güçlüğü yaşayan çocuklarla ilgili çalışmalar ise daha da azdır. Bu yönüyle araştırmanın alan yazına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

## Kaynaklar

- Beckley, D., (1998). 'Gifted and Learning Disabled: Twice Exceptional Students. The National Research Center on the Gifted and Talented'. University of Connecticut
- Brody, L.E. & Mills, C.J. (1997). Gifted Children With Learning Disabilities: A Review of the Issues. *Journal of Learning Disabilities*. (30), 3, 282-296.
- Demir, B., (2005). Okul Öncesi ve İlköğretim Birinci Sınıfa Devam Eden Öğrencilerde Özel Öğrenme Güçlüğü'nün Belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Krochak, A.L. & Ryan, T.G., (2007). The Challenge of Identifying Gifted/Learning Disabled Students. *International Journal of Special Education*. (22), 3, 44-53.
- Leana, M.; G. Özkardeş, O. *Comparisons of Intelligence Profiles, Executive Functions and Reading- Writing Skills of Children*, (2007), 17.th. Biennial Conference, World Council for Gifted and Talented Children, 5- 10 Ağustos, Bildiri Özeti Kitabı, 59.
- Maker, C.J. & Udall, A.J. (1985). 'Giftedness and Learning Disabilities'. The Eric Clearing House on Disabilities and Gifted Education. *Eric. Ec. Digest #E427*
- McCoach, D. B., Kehle, T. J., Bray, M. A., & Siegle, D. (2001). Best Practices in the Identification of Gifted Students With Learning Disabilities. *Psychology in the Schools*, (38), 5, 403-411.
- Özkardeş, O., (2004). İki Kere Farklı: Üstün Yetenekli Olan Çocuklarda Özel Öğrenme Güçlüğü Sorunları. A. Kulaksızoğlu, M.R. Şirin, A.E. Bilgili, (Ed), *Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı içinde* (333-347). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları:64
- Özkardeş, O. & Özkardeş, A. & Tekcan, N. (2008). Üstün Zekalı ve Özel Yetenekli Öğrencilerin Zeka Düzeyi ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Üstün Yetenekli Çocuklar II. Ulusal Kongresi*. Eskişehir, Mart 2009.
- Özkardeş, O. Leana, M.; G.,(2009) *Comparisons of Intelligence Profiles, Executive Functions and Reading- Writing Skills of Children, Follow up study* 18.th Biennial Conference. World Council for Gifted and Talented Children, Vancouver, Kanada, Bildiri Özet Kitabı, 81.
- Pemberton, J.A., (2004). Identifying and Serving Gifted Students With Learning Disabilities: Challenges and the Influence of the School Context. Submitted to the Faculty of Miami University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Educational Specialist, Miami University, Department of Educational Psychology, Ohio.

- Soysal, Ş.A., İlden Koçkar, A., Erdoğan, E., Şenol, S. & Gücüyener, K. (2001). Öğrenme Güçlüğü Olan Bir Grup Hastanın WISC-R Profillerinin İncelenmesi. *Klinik Psikiyatri*, 4, 225-231.
- Whitehead, S., (2002). Some Characteristics of Children Who Are Gifted and Who Also Have Learning Difficulties. C. Bees, (Ed.), *Gifted and Learning Disabled - A Handbook* (14-16)